

Д-р екон. наук Гринько Т. В., Кузнецов Д. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА
ЯК ЧИННИК УСПІШНОГО РОЗВИТКУ**

Конкурентоспроможність є однією з ключових складових, яка значною мірою впливає на успішність функціонування, стабільність та ефективність розвитку як окремих економічних суб'єктів, так і ринкової системи загалом. У зв'язку з цим, в умовах сучасних викликів, таких як посилення конкуренції між виробниками, глобалізаційні процеси, активне впровадження інформаційних технологій, пандемії, військові конфлікти тощо, управління конкурентоспроможністю стає важливим елементом системи менеджменту на підприємствах у країнах з ринковою економікою. Воно спрямоване на забезпечення оптимальної адаптації до змінних умов через інноваційну стратегію розвитку, що дозволяє не лише зберігати, а й посилювати конкурентні переваги на ринку [1; 7].

Інновації є основним чинником прогресу сучасних компаній, які постійно стикаються з необхідністю пристосування до змін у економічній, технологічній та соціальній сферах. Згідно з загальноприйнятим визначенням, інновації передбачають впровадження нових ідей, продуктів, процесів або організаційних методів, спрямованих на підвищення ефективності та відкриття нових перспектив для бізнесу. Успішна реалізація інновацій дозволяє компаніям отримати вирішальні стратегічні переваги у висококонкурентних галузях. Лідери ринку досягають успіху саме завдяки інноваціям – використовуючи як новітні технології, так і передові методи роботи. Однак після досягнення переваг їхнє збереження можливе лише через постійне вдосконалення, тобто безперервний інноваційний процес. Таким чином, у сучасних умовах світової економіки ключовою рисою конкурентоспроможності стає інноваційність – здатність системи до постійного оновлення, розвитку та трансформації діяльності на основі впровадження нововведень. Інноваційність також передбачає ефективне

використання науково-технічного, інформаційного та інтелектуального потенціалу для подальшого прогресу, покращення результатів роботи та підвищення якості життя. Інновації можуть мати різний масштаб, характер та сферу застосування, охоплюючи продукцію, технології, організацію виробництва, управління, маркетинг та інші аспекти діяльності підприємства. Вплив інновацій на формування конкурентоспроможності системи зображено на рис. 1. [2].

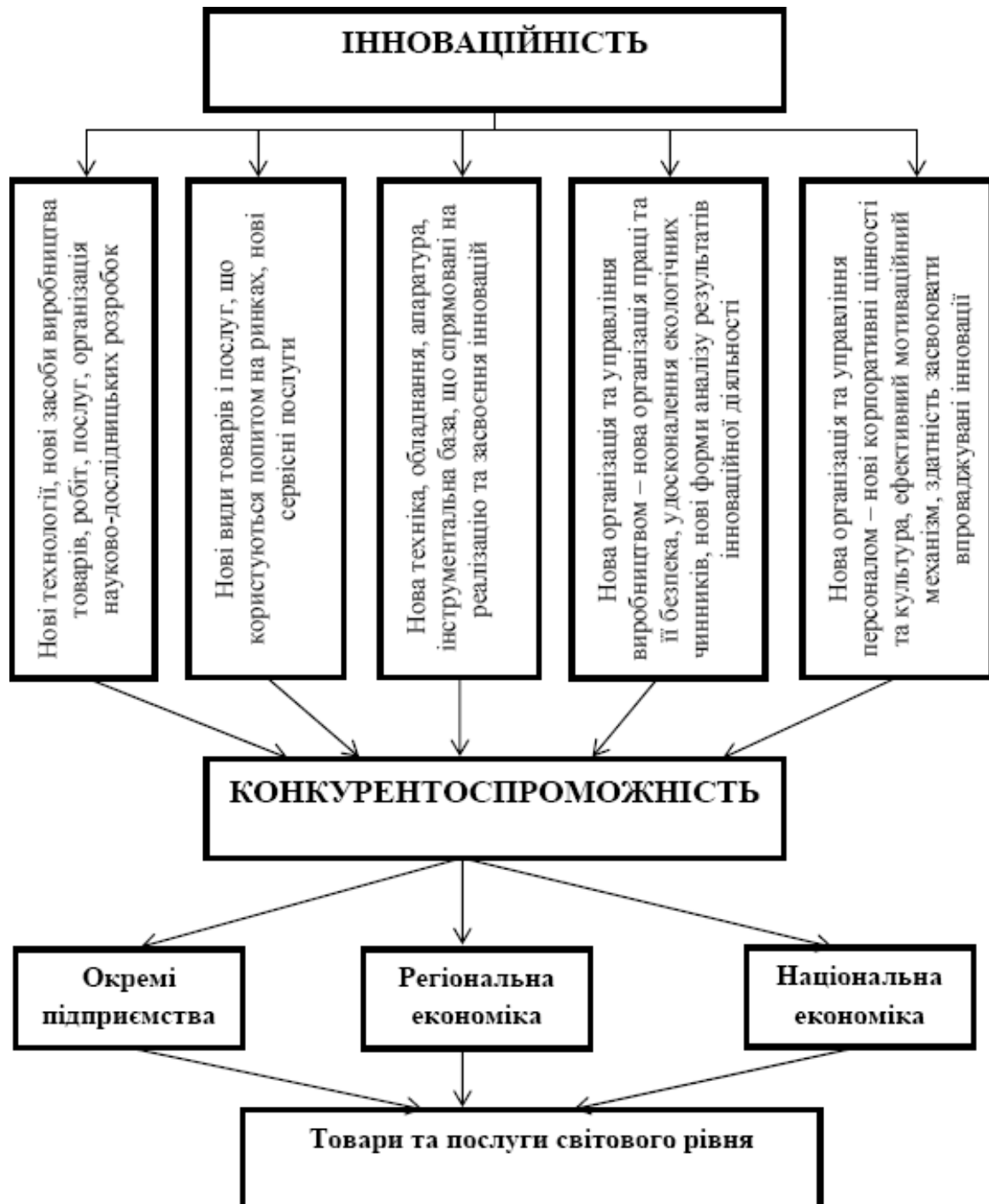

Рис. 1. Вплив інноваційності на формування конкурентоспроможності [3]

Конкуренція є потужним стимулом для розвитку інноваційної діяльності, при цьому самі інновації розглядаються як ключовий інструмент, який допомагає галузям зберігати свої позиції в умовах зростаючого конкурентного тиску. Співробітники стратегічних науково-дослідних та дослідно-конструкторських розробок (НДДКР), а також конкуренти взаємно стимулюють один одного до впровадження прогресивних змін, орієнтації на високі стандарти організації виробництва та постійного пошуку шляхів покращення якості продукції. Спільна робота конкурентів у сфері НДДКР за підтримки університетів та наукових центрів стала важливим джерелом підвищення конкурентоспроможності різних галузей. Основою розвитку галузей є пошук та розширення зв'язків із розробниками передових технологій, що є ключовим елементом технологічної та маркетингової стратегій компаній, які працюють у сфері високих технологій. Такі тенденції активно розвиваються в таких регіонах, як США, Японія та Західна Європа, забезпечуючи стратегічні переваги в технологічному розвитку цих країн [4].

Таким чином, для досягнення та забезпечення конкурентоспроможності в сучасних умовах підприємства повинні активно впроваджувати інноваційні стратегії, спрямовані на постійне оновлення, адаптацію до змін та ефективно використання науково-технічного потенціалу. Інноваційність стає не лише ключовим фактором успіху, але й невід'ємною рисою сучасних економічних систем.

Список використаних джерел:

1. Тяхтенко Н.А. Управління конкурентоспроможністю в інноваційній стратегії підприємства. *Economic Synergy*. 2022. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/1852928> (дата звернення: 20.02.2025).
2. Тетерев Д. Інновації як фактор підвищення конкурентоспроможності підприємства. *Розвиток підприємництва як фактор зростання національної економіки*. 2023. URL: <https://conf-keip.kpi.ua/article/view/294564> (дата звернення: 20.02.2025).
3. Позняк С.В. Інновації як фактор підвищення конкурентоспроможності підприємств. 2015. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/408457d6-861b-4996-b2a2-b06579c95eb40/content> (дата звернення: 20.02.2025).
4. Дармороз П.С. Інноваційні стратегії формування конкурентних переваг промислових підприємств в умовах кризи. «НАУКОВИЙ ВІСНИК». 2024. URL: <http://n-visnik.oneu.edu.ua/collections/2024/320-321/pdf/127-135.pdf> (дата звернення: 20.02.2025).
5. Гринько Т.В. Комплексний підхід оцінки конкурентоспроможності інноваційної продукції як конкурентної переваги. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2009. № 5. Т. 3. С. 142–145.

6. Гринько Т.В., Головка Д.Д. Шляхи підвищення конкурентоспроможності підприємства. *Економіка і менеджмент 2018: перспективи інтеграції та інноваційного розвитку*: зб. наук. праць Міжнар. наук-практ. конф., 19–20 квіт. 2018 р.: у 8 т. Т. 1. Економіка суб'єктів підприємництва: проблеми та перспективи економічного та соціального розвитку в ХХІ сторіччі. Дніпро: Біла К.О. 2018. С. 38–41.
7. Гринько Т.В., Гвініашвілі Т.З. Концептуалізація моделей управління змінами на підприємствах у сучасних умовах мінливого середовища. *Технологічний аудит та резерви виробництва*. 2015. № 1 (5). С. 34–40. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tatrv_2015_1\(5\)_6](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tatrv_2015_1(5)_6).